

Klassieke Olympiaden – Latijn jongeren
donderdag 13 november 2014

Inleiding

De auteur van deze passage, Firmicus Maternus (4^e eeuw na Christus), grijpt in zijn werk terug op het mythologisch verhaal waarin Proserpina door Pluto wordt geschaakt. Geheel in de lijn met zijn christelijke achtergrond ondoet hij dit verhaal van zijn goddelijk karakter en stelt hij de personages voor als gewone stervelingen. De eerste vijf regels zijn voorvertaald, deze hoeft u niet over te schrijven.

Opdracht

Vertaal de regels 6 t/m 16 in correct Nederlands. Laat na elke beschreven regel een regel open.

Tekst

Nogal wat mannen wilden graag trouwen met de enige dochter van Ceres, Proserpina. Haar bezorgde moeder velde steeds een oordeel over de verdiensten van elke huwelijkskandidaat. Omdat het oordeel van de moeder tot dan toe voor allen ongewis was, schaakte een rijke boer, die naar zijn rijkdom Pluto heette, het meisje dat hij aantrof bij het meer Percus. Het was een daad gepleegd in een roekeloze opwelling van verliefdheid.

Percus est autem lacus in Hennae civitatis finibus satis amoenus et gratus. In hoc loco cum
a Plutone virgo prope vesperam fuisset inventa, vi rapitur et superimposita vehiculo scissis
vestibus laceratis crinibus ducitur. Nec unguis contra amatorem rusticum aliquid profuerunt
nec clamor atque ululatus adiuvit nec ceterarum strepitus puellarum. Tunc una celeri cursu,
10 cum de civitate nemo succurreret, facta ex ipso timore velocior matri raptum virginis nuntiat.
Contra raptorem indignata mater armatam manum ducit. Nec Plutonem mulieris fefellit
adventus, sed ut retorsit ad civitatem oculos et infinitos cuneos respexit venire cum matre,
funestum cepit ex desperatione consilium. Quadrigam qua vehiculum trahebatur, per medium
lacum dirigit. Illic cum amata submersus virgine miserandae matri de morte filiae funestum
15 spectaculum praebuit. Hennenses ut possent maternis luctibus ex aliqua parte invenire
solacium, inferorum regem virginem rapuisse finxerunt.

Uit: Firmicus Maternus, *De errore profanarum religionum* VII.1-4

Aantekeningen:

6	autem	<i>hier onvertaald laten</i>
	Henna	<i>Enna, stad op Sicilië</i>
	satis	<i>hier: behoorlijk, tamelijk</i>
7	fuisset inventa	= inventa esset
7-8	scissis vestibus laceratis crinibus	<i>lees: scissis vestibus <u>et</u> laceratis crinibus</i>
8	aliquid prosum	iets uitrichten
9	una	<i>onderwerp en verbinden met facta (fio) ex ipso timore velocior (nl. dan normaal)</i>
10	raptus, -us	roof
11	contra raptorem	<i>vertalen bij ducit</i>
	manus, -us	<i>hier: groep, troep</i>
12	retorqueo oculos	de ogen richten op
	cunei (mv.)	gewapende menigte
13	funestus	onheilbrengend, desastreus, dodelijk (<i>ook in regel 14</i>)
	quadriga	vierspan
15	Hennensis	inwoner van Enna
	maternis luctibus	<i>lees: materno luctui</i>
	ex aliqua parte	enigszins